

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS TARYBA

NUTARIMAS

ATSISAKYTI PRADĖTI TYRIMĄ DĖL VILNIAUS TERITORINĖS MUITINĖS SPRENDIMO, SUSIJUSIO SU ĮGALIOTOJO SIUNTĖJO STATUSO NAUDOJIMU, ATITIKTIES LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS ĮSTATYMO 4 STRAIPSNIO REIKALAVIMAMS

2023 m. spalio 10 d.
Vilnius

Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba 2023 m. spalio 10 d. posėdyje išnagrinėjo klausimą dėl atsisakymo pradėti tyrimą dėl Vilniaus teritorinės muitinės (toliau – Muitinė) sprendimo, susijusio su įgaliotojo siuntėjo statuso naudojimu, atitikties Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimams ir nustatė:

- (1) Konkurencijos taryba gavo UAB „RS CARGO“ (toliau – Pareiškėjas) prašymą ištirti bei įvertinti Muitinės priimtą sprendimą, kuriuo, anot Pareiškėjo, pažeidžiami jo interesai bei jis diskriminuojamas kaip ūkio subjektas, tokiu būdu pažeidžiant Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 2 dalies reikalavimus (toliau – Pareiškimas).
- (2) Pareiškime nurodoma, jog Pareiškėjui Lietuvos muitinėje buvo suteiktas Įgaliotojo ekonominės veiklos vykdytojo statusas¹, 2019 m. balandžio 17 d. sprendimu Nr. LTACRLTVM0000-2019-IVT45881 suteiktas įgaliotojo siuntėjo statusas (toliau – Sprendimas) bei 2019 m. balandžio 30 d. pasirašyta Supaprastinimų taikymo, naudojantis įgaliotojo siuntėjo statusu, kontrolės tvarkos sutartis Nr. 19VM-117 su Muitine (toliau – Sutartis).
- (3) Vadovaujantis Lietuvos Respublikos muitinės įstatymo 48 straipsnio 1 dalies nuostatomis, vykdamas muitinės formalumus bei procedūras Lietuvos Respublikos teritorijoje prekės pateikiamos muitinei muitinės postų muitinio tikrinimo vietose; kitose Muitinės departamento generalinio direktoriaus arba jo įgaliotųjų teritorinės muitinės direktoriaus nustatytose prekių pateikimo muitinei vietose, atitinkančiose Reglamento (ES) 2015/2446 115 straipsnio 1 dalyje ir, ją taikant, Muitinės departamento generalinio direktoriaus nustatytus reikalavimus; judančiose transporto priemonėse, kuriose muitinės įgyvendinamų teisės aktų nustatytais atvejais atliekami muitinės formalumai.
- (4) Iš Pareiškėjo pateiktos medžiagos matyti, jog Pareiškėjas ir UAB „Baltic Air Logistics Terminal“ (toliau – Bendrovė) 2019 m. vasario 4 d. sudarė krovinių aptarnavimo sutartį Nr. 02/02-19.
- (5) Pareiškime teigiama, jog Pareiškėjas 2020 m. bei 2023 m. prašė Muitinės papildyti jam išduoto leidimo naudotis įgaliotojo siuntėjo statusu (Sprendimo ir Sutarties) sąlygas, nurodant papildomas prekių pateikimo vietas (laikinojo saugojimo sandėlius), t. y. leisti naudotis įgaliotojo siuntėjo statusu Bendrovės laikinojo saugojimo sandėlio Nr. VV0088 teritorijoje, esančioje adresu Rodūnios kelias 18, Vilnius (toliau – Bendrovės sandėlis).
- (6) Pareiškėjo teigimu, jam vykdamas veiklą, kaip atstovo muitinėje ir įgaliotojo ekonominių operacijų vykdytojo veiklą, prekės, kurioms pagal sutartis su jų tiekėjais ir vežėjais muitinės formalumus įformina Pareiškėjas, faktiškai visuomet buvo ir yra pristatomos į Bendrovės sandėlį. Tačiau Pareiškėjui neturint įgaliotojo siuntėjo statuso, susijusio su minėta prekių pateikimo muitinei vieta, neleidžiama jų pačiam supaprastinta tvarka deklaruoti jo aptarnaujamų prekių siuntų Europos Sąjungos

¹ Pareiškėjas pažymi, kad įgaliotojo siuntėjo statusas suteikia teisę naudotis muitų teisės aktų numatytais muitinės formalumų supaprastinimais, taikomais įforminant prekėms (kurių atžvilgiu teikiamos Pareiškėjo atstovavimo muitinėje paslaugos) Sąjungos tranzito muitinės procedūrą arba užbaigiant tą procedūrą, ir kita.

tranzito procedūrai (pačiam atlikti supaprastintą prekių deklaravimą konkrečių prekių pateikimo adresu), privalomai įpareigojant Pareiškėją naudotis laikinojo saugojimo sandėlio turėtojo, t. y. Bendrovės, deklaravimo paslaugomis ir dėl to patiriant esminių finansinių nuostolių.

- (7) Pareiškime nurodoma, jog Muitinė 2023 m. birželio 14 d. sprendimu (toliau – Muitinės 2023 m. birželio 14 d. sprendimas) atsisakė papildyti Pareiškėjui išduoto leidimo naudotis įgaliotojo siuntėjo statusu (Sprendimo ir Sutarties) sąlygas, t. y. neįrašė Bendrovės sandėlio, motyvuodama tuo, jog Bendrovė nedavė Pareiškėjui sutikimo. Muitinė atsisakė papildyti Leidimą motyvuodama tuo, jog ji, atsižvelgė į Bendrovės nesutikimą ir vadovavosi Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 4.37, 4.39, 6.536 straipsnių nuostatomis².
- (8) Pareiškėjas teigia, kad Muitinė neturi teisinio pagrindo reikalauti iš Pareiškėjo, kad jis pateiktų konkretaus laikinojo saugojimo sandėlio turėtojo sutikimą leidžiantį naudotis įgaliotojo siuntėjo statusu įforminant muitinės tranzito procedūras konkrečioje prekių pateikimo muitinei vietoje.
- (9) Anot Pareiškėjo, dėl šio Muitinės sprendimo jo, kaip atstovo muitinėje, veikla yra ribojama, jis yra diskriminuojamas kitų analogišką ekonominę veiklą vykdančių subjektų, pavyzdžiui, Bendrovės, atžvilgiu.
- (10) Pareiškėjas papildomai nurodė, kad tokiais Muitinės veiksmais pažeidžiami ne tik jo interesai, bet ir bet kurio kito atstovavimo paslaugas muitinėje teikiančio subjekto, turinčio įgaliotojo siuntėjo statusą bei teikiančio paslaugas per Vilniaus oro uostą gabenamoms prekėms, jeigu yra būtinybė naudotis Bendrovės sandėliu.
- (11) Tokiu būdu, pasak Pareiškėjo, pažeidžiant Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 2 dalies nuostatas yra sukuriama skirtingos veiklos sąlygos asmenims, kurių statusas ir ekonominės veiklos galimybės teikiant atstovavimo paslaugas muitinėje turėtų būti vienodos.
- (12) Pareiškėjas Muitinės 2023 m. birželio 14 d. sprendimą apskundė Muitinės departamentui prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Departamentas), kuris 2023 m. liepos 11 d. sprendimu Nr. 1AE-365 (toliau – 2023 m. liepos 11 d. sprendimas) skundą atmetė kaip nepagrįstą.
- (13) Nepaisant to, kad, kaip savo skunde teigia Pareiškėjas³, Departamento 2023 m. liepos 11 d. sprendime nurodoma, jog teisės aktai nenumato reikalavimo pateikti trečiųjų asmenų sutikimą dėl galimybės taikyti supaprastinimus, Departamentas minėtame sprendime taip pat pažymėjo, kad toks muitinės reikalavimas nėra savitikslis ir nepagrįstas.
- (14) Departamentas nurodė, kad Teritorinė muitinė, gavusi asmens prašymą išduoti leidimą, turi įvertinti⁴, ar bus įmanoma įvykdyti 2015 m. liepos 28 d. Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2015/2446, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 952/2013, papildomas išsamiomis taisyklėmis, kuriomis patikslinamos kai kurios Sąjungos muitinės kodekso nuostatos (toliau – Sąjungos muitinės kodekso deleguotasis aktas)⁵, 191 straipsnio 2 dalies reikalavimus bei įvertinti pareiškėjo veiklai, kuri būtų vykdoma gavus leidimą, prižiūrėti reikalingų muitinės priežiūros priemonių pobūdį ir įsitikinti, kad jos atitinka, atsižvelgiant į prašomą išduoti leidimą, nustatytus reikalavimus⁶. Leidimai suteikiami tik su sąlyga, kad muitinė mano galėsianti vykdyti Sąjungos tranzito procedūros priežiūrą ir atlikti tikrinimą be administracinių pastangų, kurios būtų neproporcingos atitinkamo asmens reikalavimams⁷.
- (15) Tokiu būdu, išduodant asmeniui leidimą naudotis atitinkamais supaprastinimais, teisės aktai įpareigoja teritorinę muitinę spręsti, ar ji galės užtikrinti tinkamą muitų teisės aktų taikymą, o išdavusi tokį leidimą nėra saistoma įsipareigojimo keisti leidimo bei supaprastinimų taikymo sąlygų (prekių pateikimo (buvimo) vietos) nevertinant konkretaus atvejo aplinkybių iš naujo. Taigi, Departamento nuomone,

² Šiuose straipsniuose apibrėžiama nuosavybės teisės sąvoka, nuosavybės teisės apribojimas ir įmonės nuomos sutarties samprata.

³ Pareiškėjo vertinimu, Departamento 2023 m. liepos 11 d. sprendime konstatuota, jog „teisės aktai nenumato reikalavimo pateikti trečiųjų asmenų sutikimą dėl galimybės taikyti supaprastinimus“, o tai reiškia, kad Muitinė neturi jokio teisinio įpareigojimo reikalauti trečiųjų asmenų, šiuo atveju Bendrovės, sutikimų.

⁴ Įsakymo 1B-536 19.7-19.8 papunkčiai

⁵ Prieiga internetu: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX%3A32015R2446>

⁶ Sąjungos muitinės kodekso deleguotojo akto 187 straipsnio 2 dalies arba 191 straipsnio 2 dalies reikalavimus

⁷ Sąjungos muitinės kodekso deleguotojo akto 191 straipsnio 2 dalis

Pareiškėjo teisė reikalauti plataus Muitinės formalumų taikymo nėra absoliuti ir pagrindo teigti, jog Muitinė neprivalėjo atsižvelgti į kito asmens poziciją Pareiškėjo iškeltu klausimu, nėra.

- (16) Departamentas konstatavo, kad Muitinė pagrįstai atsižvelgė į Bendrovės prieštaravimą, jog Pareiškėjas naudotųsi įgaliotojo siuntėjo statusu Bendrovės sandėlio teritorijoje, kadangi Muitinė vieno suinteresuoto asmens prašymu neturi teisės primesti papildomų pareigų ir atsakomybės kitam asmeniui, kaip šiuo atveju Bendrovei. Departamentas nurodė, jog bet kuris asmuo, tiesiogiai arba netiesiogiai dalyvaujantis atliekant muitinės formalumus arba muitinį tikrinimą, muitinės prašymu per nustatytą terminą tinkama forma pateikia jai visus būtinus dokumentus bei informaciją ir suteikia visą tiems formalumams arba tikrinimui atlikti būtiną pagalbą, o laikinojo sandėlio leidimo turėtojas užtikrina, jog laikinai saugomos prekės nebūtų paimitos iš muitinės priežiūros, vykdo pareigas, susijusias su laikinai saugomų prekių saugojimu⁸. Departamentas akcentavo ir tai, jog Bendrovė nurodė, kad bet koks panašaus sutikimo suteikimas gali apriboti galimybes ateityje keisti sandėlio veiklą, laisvai disponuoti savo turtu, tinkamai išnaudoti Bendrovei priklausančius resursus bei gali sukurti papildomas prievoles.
- (17) Departamento vertinimu, verslo subjektui, vykdančiam veiklą, kuriai taikomi muitų teisės aktų reikalavimai, nesutinkant prisiimti atitinkamų įsipareigojimų ir teisinių pasekmių tiek Pareiškėjo, tiek Muitinės atžvilgiu, Muitinė pagrįstai atsisakė iš dalies pakeisti Leidimą, leidžiant naudotis įgaliotojo siuntėjo statusu Bendrovės sandėlyje.
- (18) Pareiškėjas Departamento 2023 m. liepos 11 d. sprendimą apskundė Lietuvos administracinių ginčų komisijai (toliau – Komisija). Komisija 2023 m. rugsėjo 5 d. sprendimu Nr. 21RE-(AG-529/03-2023), atsisakė nagrinėti Pareiškėjo skundą dėl Muitinės 2023 m. birželio 14 d. sprendimo motyvuodama tuo, jog skundai dėl teritorinių muitinių ir specialiųjų muitinės įstaigų sprendimų ar jų nepriėmimo teikiami Departamentui⁹.
- (19) Pagal Konkurencijos įstatymo 17 straipsnio 1 dalį Konkurencijos taryba yra valstybės įstaiga, vykdanči valstybinę konkurencijos politiką ir prižiūrinti, kaip laikomasi Konkurencijos įstatymo. Konkurencijos įstatymo 22 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta, jog Konkurencijos taryba tiria draudžiamus susitarimus, piktnaudžiavimą dominuojančia padėtimi, nagrinėja pranešimus apie koncentraciją, viešojo administravimo subjektų priimtų teisės aktų ar kitų sprendimų atitiktį Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimams.
- (20) Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 1 dalis nustato pareigą viešojo administravimo subjektams užtikrinti sąžiningos konkurencijos laisvę vykdanč jiems pavestus uždavinius, susijusius su ūkinės veiklos reguliavimu, o šio straipsnio 2 dalyje nurodoma, kad viešojo administravimo subjektams draudžiama priimti teisės aktus arba kitus sprendimus, kurie teikia privilegijas arba diskriminuoja atskirus ūkio subjektus ar jų grupes ir dėl kurių atsiranda ar gali atsirasti konkurencijos sąlygų skirtumų atitinkamoje rinkoje konkuruojantiems ūkio subjektams, išskyrus atvejus, kai skirtingų konkurencijos sąlygų neįmanoma išvengti vykdanč Lietuvos Respublikos įstatymų reikalavimus.
- (21) Pareiškėjas kreipėsi į Konkurencijos tarybą prašydamas pradėti tyrimą dėl Muitinės 2023 m. birželio 14 d. sprendimo, kuriuo, Pareiškėjo teigimu, privilegijuojami ūkio subjektai, turintys įgaliotojo siuntėjo statusą bei veikiantys atstovavimo muitinėje paslaugų rinkoje bei turintys sandėlius, tų ūkio subjektų, kurie turi įgaliotųjų siuntėjų statusą, tačiau neturi sandėlių, priklausančių jiems nuosavybės teisėmis, atžvilgiu, tuo pažeidžiant Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 2 dalies reikalavimus.
- (22) Konkurencijos įstatymo 24 straipsnio 4 dalies 7 punkte nustatyta, kad Konkurencijos taryba priima nutarimą atsisakyti pradėti tyrimą, jei nėra duomenų, kurie leistų pagrįstai įtarti šio įstatymo pažeidimą.
- (23) Vertinant Pareiškimą pažymėtina, kad Pareiškėjo pateikta informacija nesudaro pagrindo teigti, jog Muitinė turėtų įgaliojimus (kompetenciją) priimti Pareiškėjo nurodytą sprendimą (išduoti leidimą naudotis įgaliotojo siuntėjo statusu Bendrovės laikinojo saugojimo sandėlio teritorijoje neturint Bendrovės sutikimo).

⁸ Vadovaujantis 2013 m. spalio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 952/2013, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas (toliau – Sąjungos muitinės kodeksas) 15 straipsnio 1 dalimi, 147 straipsnio 3 dalimi

⁹ Lietuvos Respublikos muitinės įstatymo 31 straipsnio 1 dalis.

- (24) Viešojo administravimo sistemos subjektas turi paisyti principo, kad yra leidžiama tik tai, kas numatyta teisės aktuose¹⁰. Viešojo administravimo subjektai turi pareigą veikti aukštesnės galios teisės aktais suteiktos kompetencijos ribose¹¹.
- (25) Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo jurisprudencijoje nurodyta, kad esmines ūkinės veiklos sąlygas nustatantis reguliavimas gali būti įtvirtinamas ne žemesnės galios nei įstatymas teisės akte¹².
- (26) Jeigu Muitinei būtų suteikti įgaliojimai (kompetencija) priimti sprendimus leisti naudotis trečiųjų asmenų turtu neturint šių asmenų sutikimo, tuomet tokie įgaliojimai būtų įtvirtinti įstatymuose. Tačiau Pareiškimo nagrinėjimo metu tokios Muitinės kompetencijos teisės aktuose nenustatyta, pats Pareiškėjas šiuo aspektu nenurodė konkrečių teisės aktų nuostatų, o Pareiškėjo nuomonę, kad tokius įgaliojimus Muitinė turi, Departamentas taip pat ginčija¹³.
- (27) Taigi, Pareiškėjas nepagrindė, kad Muitinė turi nustatytą kompetenciją priimti Pareiškėjo nurodytus sprendimus negavusi Bendrovės sutikimo.
- (28) Atsižvelgdama į išdėstytus argumentus, Konkurencijos taryba daro išvadą, kad nėra duomenų, kurie leistų pagrįstai įtarti, kad Muitinės 2023 m. birželio 14 d. sprendimas galėjo pažeisti Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimus.

Vadovaudamasi Konkurencijos įstatymo 24 straipsnio 4 dalies 7 punktu,

Konkurencijos taryba n u t a r i a :

Atsisakyti pradėti tyrimą dėl Vilniaus teritorinės muitinės sprendimo, susijusio su įgaliojotojo siuntėjo statuso naudojimu, atitikties Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimams.

Nutarimas gali būti skundžiamas Vilniaus apygardos administraciniam teismui per vieną mėnesį nuo jo įteikimo dienos arba nuo jo paskelbimo Konkurencijos tarybos interneto svetainėje *kt.gov.lt* dienos, atsižvelgiant į tai, kas įvyksta pirmiau.

Pirmininkė

Jolanta Ivanauskienė

¹⁰ LVAT 2019 m. balandžio 3 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-141-556/2019, *Credy Finance OU prieš Lietuvos banko Priežiūros tarnybą*, LVAT 2013 m. rugpjūčio 5 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-444-1266-13, *R. G. prieš Nacionalinę žemės tarnybą prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos*, LVAT 2023 m. vasario 1 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-180-552/2023, *I. Ž. prieš Lietuvos Respublikos teisingumo ministeriją*.

¹¹ LVAT 2023 m. sausio 25 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1002-502/2022, *Panevėžio miesto savivaldybės administracija prieš Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybą*.

¹² LVAT 2021 m. gegužės 17 d. sprendimas Nr. eI-12-502/2021 pagal VAAT prašymą ištirti norminio administracinio akto teisėtumą (keleivių vežimo organizavimo klausimas).

¹³ Nutarimo (13)-(17) pastraipos.

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba 188668192, Jogailos g. 14, Vilnius 01116
Dokumento pavadinimas (antraštė)	ATSISAKYTI PRADĖTI TYRIMĄ DĖL VILNIAUS TERITORINĖS MUITINĖS SPRENDIMO, SUSIJUSIO SU ĮGALIOTOJO SIUNTĖJO STATUSO NAUDOJIMU, ATITIKTIES LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS ĮSTATYMO 4 STRAIPSNIO REIKALAVIMAMS
Dokumento registracijos data ir numeris	2023-10-10 Nr. 1S-146 (2023)
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	–
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Suderinimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Monika Dumbrytė-Ožiūnienė, Grupės vadovė, Teisės grupė
Sertifikatas išduotas	MONIKA DUMBRYTĖ-OŽIŪNIENĖ LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2023-10-10 15:47:45 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-EPES
Laiko žymoje nurodytas laikas	–
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016, AS Sertifitseerimiskeskus EE
Sertifikato galiojimo laikas	2019-12-29 17:46:33 – 2024-12-27 23:59:59
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Jolanta Ivanauskienė, Pirmininkė, Konkurencijos tarybos nariai
Sertifikatas išduotas	JOLANTA IVANAUSKIENĖ LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2023-10-10 18:33:17 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2023-10-10 18:33:48 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016, AS Sertifitseerimiskeskus EE
Sertifikato galiojimo laikas	2023-06-09 17:30:35 – 2028-06-07 23:59:59
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "Dokumentų valdymo sistema Avilys, Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba, į.k. 188668192 LT", sertifikatas galioja nuo 2021-12-20 11:01:17 iki 2024-12-19 11:01:17
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	–
Pagrindinio dokumento priedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Dokumentų valdymo sistema Avilys, versija 3.5.71.1
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2023-10-10 19:02:35)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2023-10-10 19:02:35 Dokumentų valdymo sistema Avilys